

WB59 Concreet versus abstract

Wat is een metafoor is en wanneer gebruik je een metafoor: een metafoor maakt iets abstracts meer concreet. Leerlingen bedenken zelf metaforen over de liefde, hun onderwijs, hun klas, hun docent of zichzelf.

Inleiding

In ons taalgebruik gebruiken we veel metaforen. Gelukkig herkennen de meeste gesprekspartners deze metaforen als metafoor. Maar het gaat ook wel eens mis. Wat gebeurt er als je gesprekspartner een metafoor letterlijk opvat, zoals in het filmpje? Kun je elkaar dan nog begrijpen?

Didactische opzet

1. De leraar bespreekt met de klas het begrip metafoor.
2. Daarna bekijkt de klas het filmpje. De onderstaande vragen worden in twee- of drietallen beantwoord.
  - a. Welke metaforen worden gebruikt? Schrijf deze metaforen op. En maak een Nederlandse vertaling.
  - b. In de bijlage wordt een definitie gegeven van een metafoor. Gebruik deze definitie om de metaforen uit het filmpje uit te leggen. Verzin drie metaforen met de liefde als thema. Wat gebeurt er dus als je gesprekspartner een metafoor letterlijk opvat, zoals in het filmpje?
  - c. Metaforen worden voor verschillende doelen gebruikt. Op het internet kan je verschillende manieren vinden hoe je een metafoor kan gebruiken. Beschrijf er een vijftal.

De antwoorden op de drie vragen worden kort plenair door de leraar besproken met als doel te zorgen dat alle leerlingen begrijpen wat een metafoor is en waarvoor hij gebruikt kan worden.

- d. In de wetenschap, de literatuur, enz. wordt vaak gebruik gemaakt van metaforen. Soms serieus, soms omdat het leuk is. Voor sommige mensen is het een sport om mooie metaforen te bedenken. In de bijlage vragen twee docenten naar metaforen die gebruikt worden in het onderwijs. In vraag b heb je geleerd wat een metafoor is en hoe je die kan bedenken. Bedenk met zijn tweeën of drieën een aantal metaforen die laten zien hoe jij aankijkt tegen jouw onderwijs, jouw klas, je medeleerlingen of jouw docent.

De resultaten worden plenair besproken. Ook wordt bekeken of de bedachte metaforen ook werkelijk een echte metafoor zijn. De beste vijf worden opgestuurd naar Scholare (zie de bijlage)

Metaforen in het onderwijs

De tekst is overgenomen van de onderstaande website:

<http://www.scholare.nl/Nieuwsbrieven/Archief-06-07/Metaforen-in-het-onderwijs.html>

Ons leven zit vol metaforen, we maken er meer gebruik van dan we misschien weten, zowel in communicatie als in ons eigen denken. Het kan iets duidelijk maken over de manier waarop we naar dingen kijken. Bovendien kan het ook leuk en interessant zijn om over metaforen te praten en te denken.

Zo kan een docent het hebben over een kippenhok of over een slappe hap wanneer hij het over een klas of leerling heeft.

Maar ook het neusje van de zalm, een uitblinker of een orkest is een metafoor.

Een metafoor is eigenlijk een beeld uit een ander domein (orkest) dat je vergelijkt met een domein uit de 'werkelijkheid' (klas) omdat er meerdere overeenkomsten zijn tussen deze domeinen (samenspelen, harmonie, dissonant, dirigent, luisteren naar elkaar, afstemmen, doorzetten, ...)

Zo ook bij het kippenhok: door elkaar heen praten (kakelen), ongestructureerd bezig zijn, onnozel gedrag, opgesloten binnen 4 muren, sterk reageren op prikkels uit de groep of van buitenaf, een verzorger die elk dag voer strooit en eieren raapt?

Een metafoor is erg persoonlijk en zelfs wanneer we over dezelfde metafoor praten, kunnen we daar verschillende eigenschappen mee bedoelen. Juist daarom kan het onderzoeken van je eigen beeld verhelderen hoe je in het onderwijs staat.

Nu zou ik graag een verzameling willen aanleggen van metaforen die betrekking hebben op het onderwijs (klas, leerling, school, docententeam) die ik bij het coachen en trainen kan gebruiken. Mijn vraag is dan ook of je wel eens een metafoor gebruikt om je klas aan te spreken of op een beeldende manier naar je klas kijkt. Zo ja, zou je me deze dan via een mailtje willen toesturen? Ik ben daarbij geïnteresseerd in de metafoor, liefst met een aantal overeenkomsten met de reële situatie en ook met jouw rol daarin.

Bij voorbaat hartelijk dank.